

DINAMICA CONCEPTIILOR ASUPRA SĂNĂTĂȚII: DE LA CRITERII MEDICALE LA CALITATEA VIEȚII LEGATĂ DE SĂNĂTATE (HRQOL)

Daria Beleva

Conducător științific: Ludmila Rubanovici

Catedra de filosofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. La începutul epocii moderne, medicina s-a concentrat pe criteriile medicale, mai târziu, la sfârșitul secolului al XIX-lea, pe evaluările biologice ale stării de sănătate. Actualmente, sănătatea este abordată tot mai mult ca starea de capacitate optimă pentru îndeplinirea eficientă a sarcinilor vital-valorose, iar conceptul de „calitate a vieții” devine „calitate a vieții legată de sănătate” (HRQoL). HRQoL devine astfel un instrument esențial în înțelegerea impactului bolii și tratamentului asupra vieții pacienților.

Scopul lucrării. Analiza evoluției concepțiilor asupra sănătății și evidențierea perspectivei multidimensionale ale HRQoL în înțelegerea impactului bolii și tratamentului asupra calității vieții pacienților. **Material și metode.** Au fost selectate și analizate 18 publicații la tema de cercetare în bazele de date online Web of Science, Google Scholar, Scopus și PubMed. **Rezultate.** HRQoL poate fi măsurat folosind diverse instrumente și chestionare specializate (SF-36, EQ-5D, WHOQOL etc.). Medicina contemporană trebuie să facă o tranziție semnificativă în concepția sa despre sănătate, de la o perspectivă predominant medicală la o abordare mai holistică și centrată pe pacient, centrată pe calitatea vieții legate de sănătate. Această schimbare de paradigmă are implicații semnificative pentru cercetare, practica clinică și politicile de sănătate, subliniind necesitatea unei abordări mai cuprinzătoare și mai sensibile a nevoilor individuale ale pacienților. **Concluzii.** 1. Acest studiu subliniază importanța trecerii de la criteriile medicale tradiționale la HRQoL în înțelegerea și gestionarea calității vieții. 2. HRQoL oferă o perspectivă mai completă și relevantă asupra impactului bolii și tratamentului asupra calității vieții pacienților, contribuind astfel la îmbunătățirea serviciilor medicale și a vieții pacienților. **Cuvinte-cheie:** medicină, sănătate, calitate a vieții, HRQoL.

DYNAMICS OF HEALTH CONCEPTS: FROM MEDICAL CRITERIA TO HEALTH-RELATED QUALITY OF LIFE (HRQOL)

Daria Beleva

Scientific adviser: Ludmila Rubanovici

Department of Philosophy and Bioethics, Nicolae Testemițanu University

Background. In the early modern era, medicine focused on medical criteria, later, in the late 19th century, on biological assessments of health status. Currently, health is increasingly approached as the state of optimal capacity for the effective performance of life-valuable tasks, and the concept of “quality of life” becomes “health-related quality of life” (HRQoL). Thus, HRQoL becomes an essential tool in understanding the impact of disease and treatment on patients’ lives. **Objective of the study.** To analyze the evolution of health conceptions and highlight the multidimensional perspective of HRQoL in understanding the impact of disease and treatment on patients’ quality of life. **Material and methods.** 18 articles on the research topic published online in Web of Science, Google Scholar, Scopus, and PubMed were collected and analyzed. **Results.** HRQoL can be measured using various specialized instruments and questionnaires (SF-36, EQ-5D, WHOQOL, etc.). Contemporary medicine must make a significant transition in its conception of health, from a predominantly medical perspective to a more holistic and patient-centered approach centered on health-related quality of life. This paradigm shift has significant implications for research, clinical practice, and health policies, highlighting the need for a more comprehensive and sensitive approach to the individual needs of patients. **Conclusion.** 1. This study highlights the importance of moving from traditional medical criteria to HRQoL in health understanding and managing. 2. HRQoL provides a more complete and relevant perspective on the impact of disease and treatment on patients’ lives, thereby contributing to improving the quality of medical care and patients’ lives. **Keywords:** Medicine, health, quality of life, HRQoL.